

ZAKONO JAVNOM DUGU

("Sl. glasnik RS", br. 61/2005, 107/2009, 78/2011, 68/2015, 95/2018, 91/2019 i 149/2020)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet uređivanja

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi, način i postupak zaduživanja Republike Srbije (u daljem tekstu: Republika), jedinica teritorijalne autonomije i lokalne samouprave (u daljem tekstu: lokalna vlast), Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje, Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje i Nacionalne službe za zapošljavanje (u daljem tekstu: organizacije obaveznog socijalnog osiguranja), kao i javnih preduzeća i drugih pravnih lica, čiji je osnivač Republika (u daljem tekstu: pravna lica), davanje garancija Republike, način i postupak upravljanja javnim dugom i vođenje evidencije o javnom dugu.

Značenje izraza

Član 2

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) **Dug** je novčana obaveza ili obaveza otplaćivanja novčanog zaduživanja;
- 2) **Javni dug Republike** jeste:
 - (1) dug Republike koji nastaje po osnovu ugovora koji zaključi Republika,
 - (2) dug Republike po osnovu hartija od vrednosti (u daljem tekstu: državne hartije od vrednosti),
 - (3) dug Republike po osnovu ugovora, odnosno sporazuma kojim su reprogramirane obaveze koje je Republika preuzela po ranije zaključenim ugovorima, kao i emitovanim hartijama od vrednosti po posebnim zakonima,
 - (4) dug Republike koji nastaje po osnovu date garancije Republike (u daljem tekstu: garancija), ili po osnovu neposrednog preuzimanja obaveze u svojstvu dužnika za isplatu duga po osnovu date garancije,
 - (5) dug lokalne vlasti, kao i pravnih lica iz člana 1. ovog zakona za koje je Republika dala garanciju;
- 3) **Zaduživanje** jeste uzimanje kredita, odnosno zajmova (u daljem tekstu: kredit) i emitovanje državnih hartija od vrednosti za finansiranje budžetskog deficita i deficita tekuće likvidnosti, za refinansiranje obaveza po osnovu javnog duga i za finansiranje investicionih i programskih projekata, kao i davanje garancija;
- 4) **Garancija** jeste uslovna obaveza Republike da plati dospelu, a neizmirenu novčanu obavezu u slučaju ako lokalna vlast, odnosno pravno lice za koje je Republika dala garanciju ne izvrši plaćanje o roku dospeća;
- 5) (*brisana*);
- 6) **Državne hartije od vrednosti** jesu kratkoročne i dugoročne hartije od vrednosti koje emituje Republika;
- 7) **Finansijske institucije**, u smislu ovog zakona, jesu banke, društva za osiguranje, brokersko-dilerska društva, penzioni fondovi, investicioni fondovi;
- 7a) **Primarni dileri** su finansijske institucije koje je ministarstvo nadležno za poslove finansija izabralo da obavljaju određene aktivnosti na tržištu državnih hartija od vrednosti, kao i da unapređuju primarno i sekundarno tržište i čije je učešće na tržištu državnih hartija od vrednosti, kao i druge aktivnosti kojima se unapređuje upravljanje javnim dugom i razvoj tržišta državnih hartija od vrednosti, uređeno ugovorom sa Republikom;
- 8) **Primarno tržište** jeste tržište na kojem se vrši inicijalna prodaja državnih hartija od vrednosti, neposredno ili preko posrednika;
- 8a) **Sekundarno tržište** jeste tržište na kome se vrši kupoprodaja državnih hartija od vrednosti nakon prodaje na primarnom tržištu;

9) **Strana valuta** jeste valuta strane države;

10) **Privilegovana informacija** jeste informacija koja nije dostupna javnosti, a značajna je za utvrđivanje cene državne hartije od vrednosti i čijim korišćenjem se može steći finansijska korist;

11) **Hedžing** kao instrument zaštite od finansijskog rizika, u smislu ovog zakona, predstavlja transakcije u vezi sa finansijskim derivatima, koje imaju za cilj upravljanje rizikom od promene deviznog kursa i/ili rizikom od promene kamatne stope, kao i drugih rizika u vezi sa zaduživanjem Republike kroz zaključivanje ugovora o kreditu, davanje garancija i emitovanje državnih hartija od vrednosti.

II ZADUŽIVANJE REPUBLIKE

Zaduživanje u zemlji i inostranstvu

Član 3

Republika se može zaduživati u zemlji i inostranstvu, odnosno na domaćem i inostranom tržištu.

Zaduživanje u domaćoj i stranoj valuti

Član 4

Republika se može zaduživati u domaćoj i stranoj valuti, u skladu sa ovim zakonom.

Zaduživanje emisijom kratkoročnih državnih hartija od vrednosti u zemlji može se vršiti isključivo u domaćoj valuti.

Ovlašćenje za zaduživanje

Član 5

Republika se može zadužiti radi finansiranja budžetskog deficita, tekuće likvidnosti, refinansiranja dospelih obaveza po osnovu javnog duga, za finansiranje investicionih i programskih projekata i nabavku finansijske imovine, kao i za izvršavanje obaveza po datim garancijama.

Narodna skupština Republike Srbije odlučuje o zaduživanju Republike putem uzimanja dugoročnih kredita, zaduživanju za finansiranje investicionih i programskih projekata putem uzimanja dugoročnih kredita, o davanju garancija, kao i o neposrednom preuzimanju obaveza u svojstvu dužnika po osnovu date garancije.

Vlada Republike Srbije (u daljem tekstu: Vlada) odlučuje o emitovanju dugoročnih državnih hartija od vrednosti, ako zakonom nije drukčije određeno. Emitovanjem državnih hartija od vrednosti Republika može finansirati projekte navedene u zakonu kojim se uređuje budžet Republike za tekuću godinu, do iznosa navedenih u tom zakonu.

Ministar nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu: ministar finansija) odlučuje o uzimanju kratkoročnih kredita za finansiranje budžetskog deficita, tekuće likvidnosti i za refinansiranje dospelih obaveza po osnovu javnog duga, kao i o emitovanju kratkoročnih državnih hartija od vrednosti.

Ministar finansija je jedini ovlašćen da u ime Vlade i za račun Republike ugovara zaduživanje i zaključuje ugovore o kreditu, odnosno emituje državne hartije od vrednosti.

Izuzetno od stava 5. ovog člana, za zaključivanje ugovora o kreditu, odnosno za emisiju državnih hartija od vrednosti, ministar finansija može rešenjem ovlastiti postavljeno lice u ministarstvu nadležnom za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo). Izuzetno, u opravdanim okolnostima, Vlada može odrediti drugog ministra, da u ime Vlade i za račun Republike zaključi ugovor o kreditu.

Dugoročnim kreditima, odnosno dugoročnim državnim hartijama od vrednosti, u smislu ovog zakona, smatraju se krediti, odnosno državne hartije od vrednosti čiji se period otplate proteže i na naredne budžetske godine.

Uzimanje kredita, odnosno emitovanje hartija od vrednosti iz st. 3. i 4. ovog člana vrši se u okviru limita utvrđenog zakonom kojim se uređuje budžet Republike za tekuću godinu.

Akti o emitovanju državnih hartija od vrednosti iz st. 3. i 4. ovog člana objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Zaduživanje za finansiranje tekuće likvidnosti

Član 6

Zaduživanje za finansiranje tekuće likvidnosti jeste uzimanje kredita, odnosno emitovanje državnih hartija od vrednosti radi finansiranja neusklađenih kretanja u prihodima i rashodima budžeta u toku budžetske godine.

Ukupan dug po osnovu zaduživanja iz stava 1. ovog člana mora se vratiti do 31. decembra tekuće budžetske godine.

U toku budžetske godine, zaduživanje za finansiranje tekuće likvidnosti ne sme preći 5% ukupno ostvarenih prihoda u prethodnoj budžetskoj godini.

Zaduživanje za finansiranje budžetskog deficita i refinansiranje dospelih obaveza po osnovu javnog duga

Član 7

Zaduživanje za finansiranje budžetskog deficita jeste uzimanje kredita, odnosno emitovanje državnih hartija od vrednosti, kod kojeg se dug prenosi u naredne budžetske godine.

Republika se može zaduživati za refinansiranje obaveza po osnovu javnog duga uzimanjem kredita, odnosno emitovanjem državnih hartija od vrednosti, pod uslovom da se sredstva od tog zaduživanja koriste za plaćanje neizmirenog iznosa duga ili plaćanja po osnovu izdatih garancija.

Iznos zaduženja za finansiranje budžetskog deficita i refinansiranje dospelih obaveza po osnovu javnog duga ne sme biti veći od ograničenja utvrđenog u zakonu kojim se uređuje budžet Republike za tu godinu.

Član 8

(Brisano)

Zaduživanje za finansiranje investicionih i programskih projekata

Član 9

Zaduživanje za finansiranje investicionih i programskih projekata jeste uzimanje kredita, odnosno emitovanje državnih hartija od vrednosti radi finansiranja projekata koji će omogućiti unapređenje, efikasnost i efektivnost privrede i ekonomskog razvoja Republike, pod uslovom da se finansiranje vrši na rok duži od jedne godine.

Emitovanjem državnih hartija od vrednosti Republika može finansirati projekte iz stava 1. ovog člana. Projekti koji se mogu finansirati emitovanjem državnih hartija od vrednosti su projekti koji su navedeni u zakonu kojim se uređuje budžet Republike za tekuću godinu. Emitovanje državnih hartija od vrednosti vrši se do iznosa utvrđenih u zakonu kojim se uređuje budžet Republike za tekuću godinu.

Vlada posebnim aktom uređuje način, postupak i ostale kriterijume u vezi sa odabirom projekata koji će se finansirati emitovanjem državnih hartija od vrednosti na domaćem i međunarodnom finansijskom tržištu. Emitovanje državnih hartija od vrednosti na domaćem i međunarodnom finansijskom tržištu vrši se u skladu sa propisima koji uređuju tu oblast.

Vlada posebnim aktom uređuje način praćenja realizacije investicionih i programskih projekata koji se finansiraju iz kredita ili državnih hartija od vrednosti.

Postupak zaduživanja

Član 10

Na predlog Ministarstva, Vlada utvrđuje osnovu za pregovore o zaduživanju Republike putem uzimanja kredita i određuje sastav delegacije za vođenje pregovora.

Predstavnik Ministarstva učestvuje od početka postupka na svim pregovorima o zaduživanju Republike.

Ministarstvo dostavlja Vladi izveštaj sa pregovora iz stava 1. ovog člana, sa nacrtom ugovora o kreditu.

III UPRAVLJANJE JAVNIM DUGOM

Definicija i strategija za upravljanje javnim dugom

Član 11

Cilj upravljanja javnim dugom je obezbeđivanje sredstava za redovno servisiranje budžetskih potreba po najpovoljnijim uslovima i troškovima finansiranja uz prihvatljiv nivo rizika.

Upravljanje javnim dugom obuhvata:

1) obavljanje transakcija radi upravljanja rizikom, uključujući i smanjivanje ili eliminisanje rizika koji mogu nastati na osnovu promene deviznog kursa i/ili na osnovu promene kamatne stope, kao i drugih rizika koji mogu nastati u vezi sa zaduživanjem Republike. Ministar finansija, u ime Vlade i za račun Republike, može zaključivati poslove u vezi sa finansijskim derivatima radi postizanja povoljnije ročnosti, valutne ili kamatne strukture javnog duga, smanjenja ili eliminisanja rizika od promene deviznog kursa i kamatnih stopa i drugih rizika povezanih sa upravljanjem javnim dugom Republike. Poslovi u vezi sa finansijskim derivatima se zaključuju u skladu sa standardizovanim okvirnim ugovorom o finansijskim derivatima koji je uobičajen u poslovnoj praksi, odnosno na način uobičajen u poslovnoj praksi;

2) donošenje odluka o kupovini i prodaji stranih valuta;

3) praćenje dnevnog salda na sistemu konsolidovanog računa trezora;

4) upravljanje prilivima po osnovu javnog duga, investiranje i obavljanje ostalih transakcija sa viškovima likvidnosti, odnosno sredstvima finansijske imovine Republike Srbije pod upravljanjem.

Vlada uređuje opšte uslove za poslovanje sa finansijskim derivatima od strane Republike, kojim bi se obavljale transakcije iz stava 2. tačka 1) ovog člana.

Ministar upravlja javnim dugom i priprema strategiju za upravljanje javnim dugom.

U cilju aktivnog upravljanja javnim dugom Vlada imenuje Komitet za upravljanje javnim dugom i sredstvima finansijske imovine Republike Srbije pod upravljanjem, koji za svoj rad odgovara Ministru.

Ministar će doneti Pravilnik o zadacima, funkcionisanju i organizaciji Komiteta za upravljanje javnim dugom i sredstvima finansijske imovine Republike Srbije pod upravljanjem, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ministar donosi akt kojim se utvrđuje koja je finansijska imovina pod upravljanjem.

Strategija iz stava 3. ovog člana je sastavni deo Fiskalne strategije za naredni srednjoročni period.

Upravljanje prilivima po osnovu javnog duga

Član 12

Za potrebe upravljanja prilivima po osnovu javnog duga i otplate javnog duga, konsolidovani račun trezora Republike ima podračune u domaćoj i stranoj valuti.

Podračuni u stranoj valuti iz stava 1. ovog člana vode se u Narodnoj banci Srbije.

Ako ministar finansija, odnosno postavljeno lice u Ministarstvu koje on ovlasti, odluči da je saldo na podračunu priliva po osnovu javnog duga dovoljan da omogući kupovinu i prodaju stranih valuta za neodložno isplaćivanje javnog duga, on je ovlašćen da konvertuje, obavi svop poslove ili druge transakcije sa tim sredstvima, kako bi se došlo do odgovarajućeg iznosa potrebne valute.

Poslove iz stava 3. ovog člana sa sredstvima koja glase na stranu valutu obavlja Narodna banka Srbije.

IV STATUS JAVNOG DUGA

Obaveza otplate javnog duga

Član 13

Javni dug predstavlja безусловnu i neopozivu obavezu Republike u odnosu na otplatu glavnice, kamate i ostalih pripadajućih troškova.

Obaveza otplate javnog duga iz stava 1. ovog člana može biti u domaćoj ili stranoj valuti.

Otplata javnog duga ima stalnu aproprijaciju u budžetu Republike i prioritet u isplati u odnosu na ostale javne rashode utvrđene zakonom kojim se uređuje budžet Republike.

Odredbe zakona kojim se uređuje budžetski sistem koje se odnose na privremenu obustavu izvršenja budžeta, ne odnose se na otplatu javnog duga.

Iznos javnog duga

Član 14

Iznos javnog duga jeste ukupan iznos duga, izražen u domaćoj valuti, koji Republika mora da otplati za obaveze utvrđene u članu 2. tačka 2) podtač. (1) do (3) ovog zakona, odnosno koji postaje obaveza Republike kada se za to ispune uslovi iz garancije za obaveze iz člana 2. tačka 2) podtač. (4) i (5) ovog zakona.

Ukoliko je obaveza nastala u stranoj valuti, za potrebe obračuna javnog duga, javni dug će se obračunati u domaćoj valuti po zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije, na dan obračuna.

Otplata javnog duga

Član 15

U toku izvršenja budžeta Republike ne mogu se vršiti izmene u planu amortizacije javnog duga, kao ni u metodologiji za primenjivanje tog plana, osim u slučaju prilagođavanja ovih plaćanja promenama u obavezama na ime javnog duga.

Uslovi ugovora koji se odnose na javni dug ne mogu se jednostrano menjati.

Ministar finansija može zaključiti ugovor sa Narodnom bankom Srbije ili nekom drugom državnim institucijom za obavljanje pojedinih poslova u vezi sa otplatom javnog duga.

V DAVANJE GARANCIJE

Ovlašćenje za davanje garancije

Član 16

Republika može dati garanciju za izmirenje duga lokalne vlasti i pravnih lica iz člana 1. ovog zakona (u daljem tekstu: dužnik).

Republika može dati garancije iz stava 1. ovog člana u skladu sa zakonom kojim se uređuje budžet Republike za tekuću godinu.

Republika može dati garancije iz stava 1. ovog člana samo ako se sredstvima kredita za koji se daje garancija finansiraju kapitalna ulaganja dužnika. Republika ne može dati garancije iz stava 1. ovog člana ako se sredstvima kredita za koji se daje garancija finansira tekuće poslovanje dužnika odnosno za potrebe likvidnosti dužnika.

Garancije iz stava 1. ovog člana daju se u formi zakona.

Obim sredstava za davanje garancije

Član 17

Republika može dati garanciju za izmirenje duga dužnika pod uslovima iz člana 16. stav 2. ovog zakona, u visini sredstava koja se utvrđuju u skladu sa zakonom i ugovorom o kreditu.

Uslovi za davanje garancije

Član 18

Za davanje garancije može se naplaćivati provizija.

Ministar finansija bliže uređuje uslove koje moraju da ispunjavaju dužnici da bi Republika dala garanciju, postupak za podnošenje zahteva, sadržinu zahteva za davanje garancije, uslove u pogledu instrumenata obezbeđenja, kao i visinu provizije iz stava 1. ovog člana.

Račun za posebne namene

Član 19

Ministar finansija otvara račun za posebne namene za deponovanje sredstava inostranih kredita u stranoj valuti (u daljem tekstu: specijalni račun), kod Narodne banke Srbije, za kredite dužnika u čiju korist je data garancija, ako sporazumom, odnosno ugovorom o kreditu nije drukčije određeno.

Vlada, na predlog Ministarstva, određuje lice koje daje nalog za prenos sredstava kredita sa specijalnog računa na račun korisnika kredita.

Otplata obaveze

Član 20

Otplatu obaveze za koju je Republika dala garanciju vrši dužnik.

Otplata obaveze po osnovu date garancije

Član 21

Otplata obaveze nastale po osnovu date garancije, uslovna je obaveza Republike.

Republika otplaćuje dospelu, a neizmirenu obavezu iz stava 1. ovog člana, ukoliko dužnik ne izvrši svoju obavezu blagovremeno, u skladu sa uslovima utvrđenim u ugovoru o kreditu.

Regresno pravo

Član 22

Dužnik ima безусловnu i apsolutnu obavezu da plati Republici iznos obaveze koju je ona izvršila prema poveriocu po osnovu date garancije.

Ako je po osnovu date garancije, kao i u slučaju neposrednog preuzimanja obaveza u svojstvu dužnika po osnovu date garancije, Republika izvršila tu obavezu umesto dužnika, Republika ima pravo na povraćaj glavnice, kamate i ostalih troškova koji nastanu zbog neizvršenja, odnosno neblagovremenog izvršenja obaveza, do visine iznosa izmirene obaveze, kao i pravo da od dužnika naplati obračunatu zakonsku zateznu kamatu.

Pravo na povraćaj sredstava iz stava 1. ovog člana Republika ostvaruje tako što smanjuje sredstva od utvrđenih budžetskih aproprijacija i subvencija dužnika u iznosu koji je jednak visini izmirene obaveze i obračunate zakonske zatezne kamate iz stava 2. ovog člana.

Ako dužnik nije korisnik budžetskih sredstava Republike, Republika na osnovu ovlašćenja dobijenog od dužnika, ili drugih instrumenata obezbeđenja, inicira naplatu sredstava sa računa dužnika u skladu sa zakonom i drugim propisima kojima se reguliše platni promet, u iznosu koji je jednak visini izmirene obaveze i obračunate zakonske zatezne kamate iz stava 2. ovog člana.

Ministar finansija bliže uređuje postupak i rokove za prenos sredstava iz st. 3. i 4. ovog člana.

Prestanak važenja garancije

Član 23

Garancija prestaje da važi:

- 1) kada dužnik u potpunosti izmiri obavezu na koju se garancija odnosi;
- 2) istekom roka važenja garancije;
- 3) kada se izvrši plaćanje po garanciji u skladu sa izdatom garancijom.

Postupak davanja garancije

Član 24

Na predlog Ministarstva, Vlada utvrđuje osnovu za davanje garancije.

Predstavnik Ministarstva učestvuje od početka postupka na svim pregovorima o zaduživanju lokalne vlasti i pravnih lica, kada se traži garancija Republike.

Ministarstvo dostavlja Vladi izveštaj sa pregovora iz stava 2. ovog člana, sa nacrtom ugovora o kreditu i tekstom garancije koju daje Republika.

Član 25

(Brisano)

VI DRŽAVNE HARTIJE OD VREDNOSTI

Emitovanje i trgovanje državnim hartijama od vrednosti

Član 26

Vlada uređuje opšte uslove za emisiju i prodaju državnih hartija od vrednosti na primarnom tržištu i bliže elemente primarnog tržišta državnih hartija od vrednosti.

Vlada bliže uređuje uslove za sticanje statusa ovlašćenih učesnika i primarnih dilera na primarnom tržištu.

Državne hartije od vrednosti emituju se u nematerijalizovanom obliku.

Ministar finansija može zaključiti ugovor sa Narodnom bankom Srbije ili Centralnim registrom, depoom i kliringom hartija od vrednosti a.d. Beograd (u daljem tekstu: Centralni registar) za obavljanje pojedinih poslova u vezi sa državnim hartijama od vrednosti.

Za obavljanje pojedinih poslova u vezi sa državnim hartijama od vrednosti, u skladu sa zakonom koji uređuje tržište kapitala, može se angažovati jedno ili više stranih pravnih lica koja obavljaju poslove kliringa i saldiranja.

Strana pravna lica iz stava 5. ovog člana angažuju se na osnovu odluke koju donosi Vlada na predlog Ministarstva.

Državnim hartijama od vrednosti može se trgovati na regulisanom tržištu i OTC tržištu pod uslovima koje propisuje Vlada.

Kupci državnih hartija od vrednosti

Član 27

Državne hartije od vrednosti mogu kupovati sva domaća pravna i fizička lica.

Strana pravna i fizička lica mogu kupovati državne hartije od vrednosti pod uslovima koje propisuje Vlada.

Kliring i saldiranje

Član 28

Ministar finansija, ili postavljeno lice u Ministarstvu koje on ovlasti, donosi odluku o kliringu i saldiranju u primarnoj emisiji državnih hartija od vrednosti kojima se može trgovati na inostranom finansijskom tržištu.

Kliring i saldiranje državnih hartija od vrednosti emitovanih na domaćem tržištu obavlja Centralni registar i/ili strano pravno lice koje obavlja poslove kliringa i saldiranja, u skladu sa uslovima koje propisuje Vlada.

Isplata državnih hartija od vrednosti

Član 29

Državne hartije od vrednosti isplaćuju se na dan dospeća utvrđen u aktu o emisiji.

U slučaju da rok dospeća državnih hartija od vrednosti padne u neradan dan, isplata dospelih državnih hartija od vrednosti će se obaviti prvog narednog radnog dana.

Na osnovu rešenja ministra finansija, ili postavljenog lica u Ministarstvu koje on ovlasti, Republika može pre roka dospeća isplatiti državne hartije od vrednosti, samo ukoliko je takva mogućnost predviđena u aktu o emisiji.

Republika može otkupiti državne hartije od vrednosti koje je emitovala pre roka njihovog dospeća, pod uslovom da svim investitorima bude omogućeno da učestvuju u otkupu državnih hartija od vrednosti pre roka njihovog dospeća.

Ministar finansija, ili postavljeno lice u Ministarstvu koje on ovlasti odlučuje o otkupu državnih hartija od vrednosti pre roka njihovog dospeća.

Ministarstvo objavljuje javni poziv za otkup državnih hartija od vrednosti pre roka njihovog dospeća.

Zabrana korišćenja privilegovanih informacija

Član 30

Niko ne može da kupuje državne hartije od vrednosti korišćenjem privilegovanih informacija.

Zabrana korišćenja privilegovanih informacija odnosi se naročito na lica koja raspolažu privilegovanim informacijama, kao što su:

1) zaposleni kod emitenta, kao i bračni drug ili vanbračni drug zaposlenog, krvni srodnik zaposlenog u pravoj liniji, u pobočnoj liniji zaključno sa drugim stepenom srodstva, usvojilac ili usvojenik, tazbinski srodnik zaključno sa prvim stepenom srodstva i svako drugo pravno ili fizičko lice koje se, prema drugim osnovama i okolnostima, može opravdano smatrati interesno povezanim sa zaposlenim;

2) sva lica koja su u obavljanju svojih poslova saznala za privilegovane informacije;

3) sva druga lica koja su znala ili su mogla znati da su stekli privilegovanu informaciju.

Lice iz stava 2. ovog člana kome su dostupne privilegovane informacije, ne sme ih saopštavati drugim licima, niti na osnovu njih preporučivati drugim licima da trguju državnim hartijama od vrednosti.

Izricanje mera

Član 31

Učesniku na primarnom tržištu (u daljem tekstu: učesnik) može se izreći zabrana učestvovanja u kupovini državnih hartija od vrednosti na primarnom tržištu.

Učesniku se može izreći mera zabrane učestvovanja u kupovini državnih hartija od vrednosti, u trajanju od jedne do tri godine, ako:

1) se ne pridržava ovog zakona i drugih akata kojima se uređuje emisija i primarna prodaja državnih hartija od vrednosti;

2) ne izvrši obavezu po osnovu podnete ponude za kupovinu državnih hartija od vrednosti;

3) se dogovara sa drugim učesnicima, u nameri da utiče na visinu cene državnih hartija od vrednosti;

4) kupi državne hartije od vrednosti na osnovu privilegovane informacije.

Ministar finansija donosi rešenje o zabrani učestvovanja u kupovini državnih hartija od vrednosti na primarnom tržištu.

Rešenje iz stava 3. ovog člana je konačno i protiv njega se može voditi upravni spor.

Rešenje iz stava 4. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Novčana kazna

Član 32

Ukoliko učesnik podnese ponudu za kupovinu državnih hartija od vrednosti, takva ponuda se smatra konačnom i obavezujućom.

Ministarstvo obračunava i naplaćuje novčanu kaznu učesniku za neispunjenje obaveze po osnovu podnete ponude za kupovinu državnih hartija od vrednosti u iznosu od 20% nominalne vrednosti podnete ponude.

Ministar finansija donosi rešenje kojim se izriče novčana kazna iz stava 2. ovog člana.

Rešenje iz stava 3. ovog člana je konačno i protiv njega se može voditi upravni spor.

Učesnik je dužan da novčanu kaznu iz stava 2. ovog člana plati najkasnije u roku od 14 dana od dana prijema rešenja na račun izvršenja budžeta Republike.

Rešenje iz stava 4. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

VII ZADUŽIVANJE LOKALNE VLASTI

Ovlašćenje za zaduživanje lokalne vlasti

Član 33

Odluku o zaduživanju lokalne vlasti donosi nadležni organ lokalne vlasti, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva.

Zahtev za davanje saglasnosti o zaduživanju podnosi se Ministarstvu, uz obrazloženje razloga zbog kojih nastaje potreba za zaduženjem. Zahtev mora da sadrži: podatke o ostvarenim prihodima i primanjima, odnosno izvršenim rashodima i izdacima u prethodnoj godini, podatke o zaduženosti na dan podnošenja zahteva, plan i izvršenje rashoda i izdataka, kao i plan i ostvarenje prihoda i primanja u godini za koju se podnosi zahtev i podatke o dospelim, a neizmirenim obavezama na dan podnošenja zahteva.

Prilikom davanja saglasnosti Ministarstvo će pored ispunjenosti uslova iz člana 35, odnosno člana 36. ovog zakona, uzeti u obzir i: procenat ostvarenja prihoda i primanja u odnosu na planirane, procenat izvršenja rashoda i izdataka u odnosu na planirane, visinu planiranog budžetskog deficita, visinu neizmirenih obaveza, visinu postojećeg kreditnog zaduženja, kao i sve druge relevantne okolnosti vezane za budžet lokalne vlasti.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana Ministarstvo daje u roku od 30 dana od dana prijema zahteva za davanje saglasnosti.

Ako Ministarstvo u roku iz stava 4. ovog člana ne odgovori na zahtev za davanje saglasnosti, smatraće se da saglasnost nije data.

Zaduživanje lokalne vlasti

Član 34

Lokalne vlasti se mogu zaduživati u zemlji i inostranstvu, odnosno na domaćem i inostranom tržištu.

Lokalne vlasti se mogu zaduživati u domaćoj i stranoj valuti, u skladu sa ovim zakonom.

Lokalne vlasti ne mogu davati garancije pravnim licima čiji su osnivač niti bilo kom drugom pravnom licu.

Zaduživanje lokalne vlasti za finansiranje tekuće likvidnosti

Član 35

Lokalne vlasti se mogu zaduživati za finansiranje tekuće likvidnosti, koji nastaje usled neuravnoteženosti kretanja u javnim prihodima i javnim rashodima.

Ukupan iznos zaduživanja iz stava 1. ovog člana mora se vratiti pre kraja budžetske godine u kojoj je ugovoreno i ne može se refinansirati ili preneti u narednu budžetsku godinu.

U toku budžetske godine zaduživanje za finansiranje deficita tekuće likvidnosti ne sme preći 5% ukupno ostvarenih prihoda budžeta lokalne vlasti u prethodnoj godini.

Dugoročno zaduživanje lokalne vlasti

Član 36

Lokalne vlasti ne mogu se dugoročno zaduživati, osim u delu zaduživanja radi finansiranja ili refinansiranja kapitalnih investicionih rashoda predviđenih u budžetu lokalne vlasti.

Iznos neizmirenog dugoročnog zaduženja za kapitalne investicione rashode iz stava 1. ovog člana ne može biti veći od 50% ukupno ostvarenih tekućih prihoda budžeta lokalne vlasti u prethodnoj godini.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, iznos neizmirenog dugoročnog zaduženja za kapitalne investicione rashode iz stava 1. ovog člana može biti veći od 50% ukupno ostvarenih tekućih prihoda budžeta lokalne vlasti u prethodnoj godini, u slučajevima kada se radi o dugoročnom zaduživanju čiji je rok otplate, ne računajući period mirovanja, najmanje pet godina.

Iznos glavnice i kamate koji dospeva u svakoj godini na sva neizmirena dugoročna zaduživanja za finansiranje kapitalnih investicionih rashoda iz stava 1. ovog člana, ne može biti veći od 15% ukupno ostvarenih tekućih prihoda budžeta lokalne vlasti u prethodnoj godini.

Izuzetno od stava 4. ovog člana, za dugoročna zaduživanja iz stava 3. ovog člana, iznos glavnice i kamate koji dospeva u svakoj godini na sva neizmirena dugoročna zaduživanja može da bude veći od 15%, ako dve trećine tekućeg suficita u odnosu na ukupno ostvarene tekuće prihode čini udeo veći od 15%.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, jedinica teritorijalne autonomije može se zaduživati emitovanjem dugoročnih hartija od vrednosti radi finansiranja investicionih, razvojnih i prioritetnih programa i projekata, kao što su investicije u kapitalna ulaganja i nabavku finansijske imovine.

Ograničenja iz st. 2 - 4. ovog člana ne odnose se na zaduživanja iz stava 6. ovog člana.

Član 36a

Ukoliko jedinica teritorijalne autonomije ne bude izmirivala dug u skladu sa ugovorenom dinamikom ili obavesti Ministarstvo o nemogućnosti izvršavanja obaveza po osnovu zaduživanja, ministar finansija obustavlja prenos transfernih sredstava iz budžeta Republike Srbije do visine neizmirenih obaveza.

Način plasiranja sredstava i zaduživanja lokalne vlasti

Član 37

Lokalne vlasti mogu, u cilju smanjenja troškova zaduživanja, a u skladu sa odgovarajućim stepenom rizika, plasirati sredstva, odnosno obaviti ostale transakcije sa raspoloživom gotovinom, posle redovnog izvršenja budžeta lokalne vlasti, po kamatnoj stopi koja nije niža od referentne kamatne stope Narodne banke Srbije.

Lokalne vlasti se mogu zaduživati uzimanjem kredita ili emitovanjem dugoročnih hartija od vrednosti (municipalnih obveznica), koje mogu kupovati domaća i strana pravna i fizička lica, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.

Lokalne vlasti mesečno dostavljaju Ministarstvu podatke po vrstama zaduživanja, iznosu i otplati duga, vrednosti i nivou kamatnih stopa.

Ministar finansija bliže uređuje način izveštavanja lokalne vlasti o zaduživanju iz stava 3. ovog člana.

Regresno pravo

Član 38

Ako je po osnovu izdate garancije, kao i u slučaju neposrednog preuzimanja obaveza u svojstvu dužnika, Republika izvršila tu obavezu umesto lokalne vlasti, Republika ima pravo na povraćaj glavnice, kamate i ostalih troškova koji nastanu zbog neizvršenja, odnosno neblagovremenog izvršenja obaveza, kao i pravo da od lokalne vlasti naplati zakonsku zateznu kamatu.

Republika ostvaruje pravo na povraćaj sredstava iz stava 1. ovog člana obustavom prava učešća opština, gradova, odnosno grada Beograda, u porezima koje im ustupa Republika, odnosno transferima utvrđenim posebnim zakonom, do visine iznosa izmirene obaveze i obračunate zakonske zatezne kamate do dana izmirenja obaveze, ili aktiviranjem drugih instrumenata obezbeđenja.

VIII ZADUŽIVANJE ORGANIZACIJA OBAVEZNOG SOCIJALNOG OSIGURANJA

Zaduživanje organizacija obaveznog socijalnog osiguranja

Član 39

Organizacije obaveznog socijalnog osiguranja ne mogu se zaduživati, osim u delu kapitalnih investicionih rashoda iz finansijskog plana, izuzev Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje radi nabavke lekova.

Organizacije obaveznog socijalnog osiguranja ne mogu davati garancije.

Organizacije obaveznog socijalnog osiguranja mogu se zaduživati kod domaćih i inostranih poverilaca radi finansiranja kapitalnih investicionih rashoda, u skladu sa kriterijumima koje utvrđuje Vlada.

Odredba stava 3. ovog člana primenjuje se i na zaduživanje radi nabavke lekova iz stava 1. ovog člana.

Odluku o zaduživanju organizacije obaveznog socijalnog osiguranja donosi nadležni organ organizacije obaveznog socijalnog osiguranja.

Iznos zaduživanja iz stava 3. ovog člana utvrđuje se u skladu sa mogućnostima organizacije obaveznog socijalnog osiguranja da iz sopstvenih prihoda finansira otplatu glavnice i kamate.

Ako se javi kratkoročni deficit u tekućoj likvidnosti u toku budžetske godine, usled neuravnoteženih kretanja u prihodima i rashodima, finansiranje se može vršiti pozajmicom iz budžeta Republike, a na osnovu kriterijuma koje utvrđuje Vlada.

Ukupni iznos kratkoročnog zaduživanja iz budžeta Republike, u toku budžetske godine, mora biti vraćen do 31. decembra tekuće godine.

Iznos kratkoročnog ili dugoročnog zaduživanja za kapitalne investicione rashode, odnosno za lekove, u toku budžetske godine ne može biti veći od 20% ukupno ostvarenih prihoda finansijskog plana organizacije obaveznog socijalnog osiguranja u prethodnoj godini.

IX PRAĆENJE REALIZACIJE, KONTROLA, EVIDENCIJA I IZVEŠTAVANJE

Praćenje realizacije i kontrola

Član 40

Praćenje realizacije, kontrolu i izveštavanje u vezi sa sprovođenjem tehničkih i finansijskih odredaba ugovora o kreditu za finansiranje investicionih projekata obavlja jedinica za upravljanje projektom (u daljem tekstu: JUP) koja se obrazuje pri korisniku kredita.

JUP, svakog kvartala, dostavlja Ministarstvu i nadležnom ministarstvu izveštaj o realizaciji projekta iz stava 1. ovog člana.

Ministar finansija bliže uređuje oblik i sadržinu izveštaja o realizaciji ugovora o kreditu za finansiranje investicionih projekata iz stava 2. ovog člana, kao i uslove za otkazivanje kredita i kazne za korisnike kredita usled neuspešne realizacije projektnih zajmova.

Evidencija i izveštavanje

Član 41

Ministarstvo vodi evidenciju o javnom dugu Republike.

Evidencija iz stava 1. ovog člana sadrži naročito podatke o iznosu i otplati javnog duga, datoj garanciji, vrednosti, nivou kamatnih stopa i proviziji za datu garanciju.

Ministarstvo jednom godišnje podnosi izveštaj Vladi o podacima iz evidencije iz stava 1. ovog člana.

Vlada jednom godišnje podnosi izveštaj Narodnoj skupštini Republike Srbije o svim podacima vezanim za stanje javnog duga.

Ministar finansija može zaključiti ugovor sa Narodnom bankom Srbije za obavljanje pojedinih poslova u vezi sa vođenjem evidencije o javnom dugu Republike.

X UPRAVA ZA JAVNI DUG

Osnivanje i organizacija

Član 42

Osniva se Uprava za javni dug (u daljem tekstu: Uprava), kao organ uprave u sastavu Ministarstva i uređuje njena nadležnost i organizacija.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Uprave obrazuju se organizacioni delovi.

Način obrazovanja, struktura i nadležnosti organizacionih delova iz stava 1. ovog člana uređuju se aktom ministra finansija, na predlog direktora Uprave.

Rukovođenje

Član 43

Upravom rukovodi direktor.

Direktora Uprave postavlja Vlada, na predlog ministra finansija.

Nadležnost

Član 44

U vezi sa javnim dugom, Uprava obavlja poslove koji se odnose na:

- 1) realizaciju pregovora o zaduživanju;
- 2) državne hartije od vrednosti;
- 3) upravljanje prilivima po osnovu javnog duga, investiranje i obavljanje ostalih transakcija sa viškovima likvidnosti odnosno sredstvima finansijske imovine Republike Srbije pod upravljanjem;
- 4) upravljanje rizikom koji može nastati na osnovu promene deviznog kursa i/ili na osnovu promene kamatne stope, kao i drugih rizika koji mogu nastati u vezi sa zaduživanjem Republike;
- 5) praćenje i analiziranje stanja i promena na domaćim i inostranim finansijskim tržištima;
- 6) pripremanje strategije za upravljanje javnim dugom;
- 7) praćenje zaduživanja lokalne vlasti;
- 8) praćenje zaduživanja pravnih lica kada se traži garancija;
- 9) vođenje evidencija i računovodstvenih poslova o javnom dugu i finansijsko izveštavanje;
- 10) upravljanje finansijskim informacionim sistemom;
- 10a) praćenje i analiziranje stanja i aktivnosti na primarnom, vanberzanskom i na regulisanom tržištu državnih hartija od vrednosti;
- 10b) obaveštavanje institucija nadležnih za nadzor nad učesnicima na primarnom tržištu o uočenim nepravilnostima u postupanju tih učesnika na primarnom tržištu;
- 11) predlaganje zabrane učestvovanja u kupovini državnih hartija od vrednosti na primarnom tržištu;
- 12) obavljanje drugih poslova, u skladu sa zakonom.

Pružanje drugih finansijskih usluga

Član 45

Uprava može pružati druge finansijske usluge u skladu sa ugovorom, za koje naplaćuje naknadu koja predstavlja prihod budžeta Republike.

Visinu naknade za vršenje usluga iz stava 1. ovog člana utvrđuje Vlada, na predlog ministra finansija.

Sredstva za rad

Član 46

Sredstva za rad Uprave obezbeđuju se u budžetu Republike.

XI KAZNENE ODREDBE

Privredni prestup

Član 47

Novčanom kaznom od 300.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup učesnik - pravno lice ako ne izvrši obavezu po osnovu podnete ponude za kupovinu državnih hartija od vrednosti (član 31. stav 2. tačka 2) ovog zakona).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara i odgovorno lice u učesniku - pravnom licu.

Član 48

Novčanom kaznom od 300.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup učesnik - pravno lice ako se dogovara sa drugim učesnicima, pre održavanja primarne prodaje, u nameri da utiče na visinu cene državnih hartija od vrednosti (član 31. stav 2. tačka 3) ovog zakona).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara i odgovorno lice u učesniku - pravnom licu.

Prekršaj odgovornog lica

Član 49

Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice korisnika budžetskih sredstava, odgovorno lice u organizaciji obaveznog socijalnog osiguranja, kao i odgovorno lice u pravnom licu ako izvrši zaduživanje na način koji je u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Prekršaj fizičkog lica

Član 50

Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice - kupac ako se dogovara sa drugim učesnicima, pre održavanja primarne prodaje, u nameri da utiče na visinu cene državnih hartija od vrednosti (član 29. stav 2. tačka 3) ovog zakona).

XII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Ispunjenje obaveza po osnovu zaduženja do stupanja na snagu zakona

Član 51

Ugovori o kreditu, odnosno zajmu koje je Republika zaključila do dana stupanja na snagu ovog zakona, kao i akti o emitovanju hartija od vrednosti koje su nadležni organi doneli do dana stupanja na snagu ovog zakona, ostaju na snazi pod uslovima utvrđenim u tim ugovorima, odnosno aktima o emitovanju hartija od vrednosti.

Garancije koje je Republika dala do dana stupanja na snagu ovog zakona, predstavljaju obavezu Republike u skladu sa datom garancijom.

Započeti postupci

Član 52

Postupci za zaključivanje ugovora o kreditu, odnosno zajmu, kao i postupci za davanje garancija Republike, koji su započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastaviće se po odredbama ovog zakona.

Prestanak važenja pojedinih odredaba zakona

Član 53

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe čl. 52, 53, 56, 57, 58, 59. i 60. i člana 73. stav 1. tačka 4) Zakona o budžetskom sistemu ("Službeni glasnik RS", br. 9/02 i 87/02).

Ako su odredbe drugih zakona koji važe na dan stupanja na snagu ovog zakona u suprotnosti sa ovim zakonom, primenjivaće se odredbe ovog zakona.

Do početka rada Uprave poslove iz člana 44. ovog zakona obavljaće Ministarstvo - Sektor za trezor.

Stupanje na snagu

Član 54

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".